
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 3/4

lipiec/sierpień 1998

Systemy biblioteczne

Z systemami bibliotecznymi za pan brat

Systemy biblioteczne rozwijają się intensywnie w ostatnich latach, ale już dużo wcześniej były wykorzystywane w USA. U nas początkiem, tym co można uznać za „pierwszy krok” do systemu, było tworzenie baz, głównie katalogów książek. Najczęściej wykorzystywanym oprogramowaniem był MicroISIS rozpowszechniany bezpłatnie przez UNESCO. Był to ważny krok, ponieważ dał możliwość (w naszym przypadku) szybkiego udostępnienia danych po przeniesieniu ich do nowego wprowadzanego systemu.

Po pewnym czasie okazało się, że sama baza, w której można wyszukać dane już nie wystarcza. Wiele placówek zaczęło więc tworzyć własne systemy biblioteczne, albowiem zachodnie oprócz tego, że drogie, nie były przystosowane do naszych warunków - choćby językowo. Powstające moduły systemów przejmowały tworzone wcześniej katalogi, dodawały moduły wypożyczeń, itd. Niektóre spośród nich są rozwijane i wzbogacane o kolejne moduły oraz nowe rozwiązania do dzisiaj - zwłaszcza wówczas, gdy istnieje stały zespół tworzących go programistów (np. w Politechnice Wrocławskiej).

Z czasem systemy zachodnie tworzone przez wyspecjalizowane firmy zaczęły również wchodzić na rynek polski, dostosowując swoje oprogramowanie do potrzeb nowego rynku, w tym tłumacząc je na język polski. Wybór systemu dla biblioteki zależy od jej wielkości i potrzeb środowiska, w którym ona pracuje. Nie każdy potrzebuje systemu rozbudowanego, wielomodułowego, z możliwością przystosowywania go dla różnej kategorii użytkowników. Pokróćce o najbardziej znanych u nas systemach piszemy poniżej.

Biblioteki, nie tylko w Polsce, zmieniały i zmieniają systemy, co spowodowane jest różnymi przyczynami. Główne przyczyny to:

zmiany (zwiększenie się) wymagań i konieczność dołączenia nowych elementów do działającego systemu, zautomatyzowania wszystkich funkcji biblioteki

zmiany technologiczne, ot choćby chęć udostępnienia systemu w sieciach rozległych, rozwój Internetu, zmiany sprzętowe

I chyba nie ma takiej możliwości ani potrzeby, aby „zapanował” w bibliotekach niepodzielnie jeden system. Ważne jest tylko, aby systemy te miały możliwość współpracy, np. przy wymianie danych bibliotecznych, dane były wprowadzane w tym samym formacie, itd. Trudno byłoby bowiem namówić biblioteki, w których istnieją i pracują mocne, rozbudowane systemy, aby teraz wymieniły je na nowy, ale za to jednolity z pozostałymi.

Nie pretendujemy do miana wyroczni w sprawach systemów bibliotecznych, gdyż wybór należy - jak już pisaliśmy - do każdego, wedle jego potrzeb. Nasze zdanie na temat systemów bibliotecznych jakie udało nam się poznać (także na drodze doświadczeń) na przestrzeni ostatnich lat, opisujemy poniżej. Adresy stron WWW prezentujących systemy lub bibliotek je wykorzystujących podajemy na naszej stronie <http://www.bg.pw.edu.pl> w grupie informacji „tu warto zajrzeć” przed adresami bibliotek polskich i obcych.

SYSTEMY ZAGRANICZNE ZINTEGROWANE:

ALEPH firmy EXLIBRIS (<http://www.aleph.co.il>)

System preferowany przez pracowników Biblioteki Głównej. Wykazał spośród wielu systemów, z jakimi mieliśmy możliwość się zapoznać, najbardziej satysfakcjonującą nas przydatność do pracy w naszej bibliotece. W perspektywie daje możliwość objęcia nim wszystkich baz tworzonych w Bibliotece Głównej i pozostałych bibliotekach uczelni. W Polsce system ten reprezentuje firma *TCH Systems*. Sprzedają i wdrażaniem go zajmuje się istniejący w TCH od 1993 r. Ośrodek Informacji, Szkolenia i Usług Systemu Bibliotecznego *ALEPH*. System został spolszczony i działa już w ośmiu dużych polskich bibliotekach.

W stosunku do innych największą zaletą tego systemu jest jego elastyczność, pozwalająca na łatwe dostosowanie go do potrzeb konkretnej biblioteki.

Wersja *ALEPH500*, która do końca bieżącego roku będzie działać w 11 krajach, jest oparta na relacyjnych bazach danych (RDBMS Oracle) i jest najnowocześniejszym systemem bibliotecznym.

Rekomendacją dla systemu *ALEPH* jest ponad 340 implementacji w 17 wersjach językowych w 30 krajach; są to biblioteki narodowe, naukowe, uczelniane

i publiczne, a także ośrodki informacji - CERN, SANDOZ PHARMA, BAYER, archiwa - Radio Wolna Europa i muzea - PRINCETON USA. System obsługuje także wiele sieci bibliotecznych na świecie, m.in.: URBE i ITALE - Włochy, Sieć Bibliotek Akademickich i Katalog Centralny w Izraelu, MINIBIB - Dania, CSIC - Hiszpania, CASLIN - Czechy i Słowacja, OMIKK - Węgry.

Wersja najnowsza ALEPH500:

- działa w trybie graficznym w okienkach (GUI), jak i w trybie tekstowym
- ma duże możliwości przystosowawcze (patrz punkt następny). Na pełnej bazie katalogu książek Biblioteki Głównej w niezwykle szybkim czasie dokonano satysfakcjonującej konwersji, co jest dla nas kolejnym plusem dla systemu oraz świadczy o poszanowaniu potrzeb i dbałości o ewentualnego klienta
- jest elastyczny i posiada duże możliwości zarządzania bazą: projektowanie podbaz, wydruków, formatów wyświetlania, ustalanie praw użytkowników do poszczególnych transakcji i każdego ze zbiorów w poszczególnych podsystemach
- Klient systemu ALEPH500 składa się z następujących modułów:
 - *OPAC*
 - *Cataloging*
 - *Items Control*
 - *Circulation*
 - *Cash manager*
 - *Aquisition*
 - *Serial Control*
 - *Task manager*
 - *User Info*
 - *Inter Library Loan*

Ci, którzy lubią MicroISIS, lubią także ALEPHa ze względu na duże możliwości modyfikowania i projektowania.

W Polsce posiadają ten system:

w Warszawie: Biblioteka Sejmowa, Główna Biblioteka Statystyczna (przy GUS), Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy.

w Olsztynie: Akademia Rolniczo-Techniczna

w Białymstoku: Politechnika Białostocka

Przedstawiciele ALEPHa w Polsce współpracują aktualnie przy instalacji systemu w prestiżowym Kensington College w Londynie.

Po krótkim okresie wdrożenia system działa i nie wymaga częstej ingerencji ze strony serwisu ALEPHa. W Polsce każdy z zakupionych pakietów doczekał się pełnego wdrożenia.

Marquis/Horizon/Dynix

(<http://192.150.149.34/product/index.html>)

Nazwy te są sobie bliskie, gdyż systemy te powstały z jednego wspólnego korzenia i wyglądają bardzo podobnie. Niestety, co do działania nie możemy nic konkretnego tutaj napisać oprócz tego, że działa w oknach i wygląda naprawdę ładnie, czego konsekwencją są nieoczekiwane wysokie wymagania sprzętowe (w Bibliotece Głównej trzeba by wymienić 80% sprzętu), co należy dołączyć, oprócz kosztów pakietu, do łącznej ceny systemu. W skład systemu Horizon wchodzi następujące moduły:

- *Gromadzenie*
- *Katalogowanie*
- *Wydawnictwa ciągłe*
- *OPAC*
- *Udostępnianie*

Duża liczba sprzedanych pakietów. Pierwszy sprzedany pakiet w Polsce – w UMK w Toruniu na początku lat 90-tych. Instalacje w Polsce nie doczekały się pełnego wdrożenia (przedstawiciele firmy odsyłają chętnych na prezentację działającej biblioteki w tym systemie do Berlina). Dochodzą do nas głosy od bibliotekarzy z bibliotek, które zakupiły ten system (m.in. biblioteki łódzkie i poznańskie), że sam tryb konwersji danych trwa w nieskończoność, a naszym zdaniem niebezpiecznie długo (biblioteka musi przecież sprawnie działać). Wymaga częstej ingerencji twórców, gdyż nie jest w tak wysokim stopniu modyfikowalny.

VTLS - Virginia Tech Library System

(<http://www.vtls.com>)

Biblioteki posiadające VTLSa w Polsce zorganizowane są w konsorcjum (głównie biblioteki o profilu humanistycznym), którego obszarem zainteresowania są m.in. Kartoteki Haseł Wzorcowych oraz rozwój poszczególnych instalacji systemu. Biblioteki te działają wspólnie, lecz powoduje to ograniczanie rozwoju bibliotek lepszych (dla Biblioteki Głównej stanowiłoby duże zagrożenie) jak też „wyciąganie” słabszych.

W Warszawie VTLSa posiada Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego od 1992 roku, jednakże moduł udostępniania (m.in. rezerwację) oddano użytkownikom niedawno.

Inne:

TINLIB - system z Wielkiej Brytanii, głównie dla mniejszych bibliotek naukowych (w Polsce – Politechnika Krakowska)

INNOPAC -

(<http://www.iii.com/screens/mainmenu.html>) system zakupiony przez Bibliotekę Narodową

SYSTEMY POLSKIE:

APIS-ZB z Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej

(<http://www.pg.gda.pl/biblioteka/hbg.htm>)

Dział w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej od 1994 roku. Od początku oddaliśmy czytelnikom do użytkowania podsystem udostępniania z możliwością rezerwacji. Teraz dostępny jest także przez Internet (36 tys. tytułów, 200 tys. egzemplarzy, dla 25 tys. czytelników). Obecnie oprócz tego działu podsystem katalogowania, który umożliwia opracowanie zbiorów w wymiennym formacie USMARC.

Poza Biblioteką Główną, system ten funkcjonuje w bibliotekach Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych PW oraz w Bibliotece Głównej Politechniki Gdańskiej i Bibliotece Głównej Politechniki Częstochowskiej.

PROLIB firmy MAX Elektron S.A.
(<http://www.max.com.pl/html/prolib.htm>)

Polski system zintegrowany, funkcjonujący w głównie w bibliotekach na Śląsku (ale nie tylko), m.in. w Bibliotece Głównej Politechniki Śląskiej, Głównej Bibliotece Lekarskiej, Centralnej Bibliotece Wojskowej.

Najsilniejszą stroną systemu PROLIB (z punktu widzenia innych systemów polskich) jest jego niezależność sprzętowo-sieciowa (pracuje w dowolnym środowisku systemu operacyjnego) oraz komunikacja i udostępnianie katalogu w sieci Internet

SOWA

System testowany w Bibliotece Głównej PW przed zakupem APISa-ZB. Nie wykazał wtedy satysfakcjonującej przydatności do ówczesnych naszych potrzeb (a potrzeby te bardzo się zwiększyły). Obecnie działa głównie w małych bibliotekach (bibliotekach szkolnych i publicznych oraz niektórych mniejszych uczelni) z powodu problemów z pracą w sieci. Liczba instalacji w Polsce jest duża.

System do napisania od nowa

Na całym świecie nikt raczej nie podejmuje się obecnie, poza dużymi firmami komercyjnymi gdzie pracują liczne zespoły ludzi, pisania nowego systemu bibliotecznego. Jest to niezwykle kosztowne i czasochłonne. Poza tym system zintegrowany napisano nie jeden, a wstępne zapoznanie się z systemami profesjonalnymi np. z ALEPHem wykazało jego satysfakcjonującą przydatność dla potrzeb dużej biblioteki, jaką jest Biblioteka Główna PW.

Niesłuszne jest przekonanie, że napisanie oprogramowania samodzielnie zapewni „szytą na miarę” funkcjonalność, gdyż szycie na miarę w obliczeniu na efekt końcowy ma ten skutek, że z “miary” się wyrasta i to tym szybciej im bardziej dynamiczny jest rozwój. Biblioteka Główna nie jest tworem statycznym i stale się rozwija, jest uznana w środowisku bibliotek uczelnianych za jedną z najlepiej zautomatyzowanych bibliotek w Polsce.

Nie ma co liczyć na to, że poznanie potrzeb biblioteki w aspekcie systemu bibliotecznego nastąpi poprzez tylko i wyłącznie werbalne określenie wymagań. Niezbędne jest dogłębne poznanie działania i funkcji dotychczasowego systemu przez samych autorów lub wysuwających propozycję stworzenia „własnego systemu” (gdyż nie można przedstawić oczekiwanego działania systemu pisemnie lub werbalnie w taki sposób, aby był wyczerpujący) oraz samodzielne, praktyczne i dogłębne poznanie pracy biblioteki od środka, z poziomu bibliotekarza i jego codziennej pracy. Dopiero po wyczerpującym zapoznaniu się z biblioteką twórca systemu będzie mógł opracować systemem, który ma tej bibliotece służyć (oraz służyć jej użytkownikom) poprzez lepszą ekspozycję jej możliwości i wyjść naprzeciwko zapotrzebowaniom użytkowników i bibliotekarzy.

Opieka nad stworzonym systemem musiałaby być *dożywnia* (co wiąże się z koniecznością stworzenia do tego celu stałego zespołu). System powinien stale się rozwijać (dokumentacja nigdy za tym nie nadąży), a potrzeby biblioteki związane z systemem, a tym samym z jego wnętrzem są tak ogromne i rosnące, że nie można liczyć, iż wystarczą nam na stałe typowe podstawowe funkcje biblieczne.

Uważamy, iż niejeden z dostępnych systemów bibliecznych spełni wszystkie stawiane mu wymagania. Musi on jednak być „organizmem żywym”, reagować na zmiany, uaktualniać, aby nadążyć za zmianami „poza-software’owymi” w funkcjonowaniu biblioteki, jakie do efektywnego i sprawnego działania tak biblioteki jak i systemu są niezbędne.

Grażyna Kiwała, Agata Wietecha

Rada Biblioteczna

24 czerwca br. odbyło się posiedzenie rady Bibliotecznej. W posiedzeniu uczestniczył Prorektor ds. Nauki prof. dr hab. Władysław Włosiński.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Przyjęcie protokołu z posiedzenia rady w dniu 20 kwietnia br.
2. Sprawozdanie z działalności systemu biblioteczo-informacyjnego Politechniki Warszawskiej dyrektora Biblioteki Głównej PW mgr Elżbiety Dudzińskiej
3. Dyskusja i przyjęcie sprawozdania
4. Sprawa zniesienia biblioteki specjalistycznej w Instytucie Organizacji Systemów Produkcyjnych
5. Sprawa zniesienia biblioteki w Instytucie Automatyki i Robotyki oraz biblioteki w Instytucie Mikromechaniki i Fotoniki na Wydziale Mechatroniki
6. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Tekst sprawozdania został przesłany do Prorektora ds. Nauki prof. dr hab. Władysława Włosińskiego, członków Rady

Bibliotecznej, przedstawicieli związków zawodowych oraz kierowników bibliotek wydziałowych.

Wycieczka naukowa do Niemiec

W dniach 8.06. - 10.06. br., na zaproszenie firmy Swets & Zeitlinger, przedstawiciele bibliotek akademickich, największych uczelni technicznych z Polski, wzięli udział w wycieczce naukowej do Niemiec. Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej reprezentowali: dyrektor Biblioteki Głównej mgr Elżbieta Dudzińska, kierownik Ośrodka Informacji Naukowej mgr Anna Tonakiewicz i kierownik Oddziału Czasopism mgr Sławomir Połotnicki. W programie przewidziano pobyt w:

- Universitätsbibliothek und Technische Informationsbibliothek w Hanowerze
- siedzibie firmy Swets & Zeitlinger we Frankfurcie nad Menem
- Deutsche Bibliothek we Frankfurcie

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Hanowerze, do której przynależy Technische Informationsbibliothek, przyjęto naszą grupę bardzo serdecznie. Przekazano nam informacje na temat powstania, struktury i działalności tej biblioteki.

Biblioteka Uniwersytecka w Hanowerze powstała w 1831 roku, gromadzi literaturę z 11 dziedzin techniki i nauk matematyczno-przyrodniczych. Zbiory gromadzone są w formie tradycyjnej (papierowej) a także na innych nośnikach elektronicznych, bowiem biblioteka ma duży zbiór baz na CD-ROM. Do jej zbiorów należą także stare cenne książki z zakresu historii techniki. Z Biblioteką Uniwersytecką ściśle związana jest, powstała w roku 1959 Technische Informations Bibliothek (TIB). TIB, która pełni na terenie Niemiec rolę I Centralnej Biblioteki Technicznej (dla takich dziedzin jak: technika/inżynieria, chemia, informatyka, matematyka, fizyka).

Najcenniejszy zbiór tej biblioteki stanowią ogólne i specjalistyczne czasopisma naukowe (18 tys. tytułów), materiały z konferencji, raporty z badań naukowych a także prace doktorskie i habilitacyjne, patenty, normy, specjalistyczne słowniki językowe m.in. z Europy Wschodniej, Azji Wschodniej i innych regionów. Na bazie wymienionych zbiorów TIB realizuje ogromną ilość zamówień (m.in. na odbitki kserograficzne), które napływają przede wszystkim z przemysłu, innych szkół wyższych, a także od indywidualnych osób.

Biblioteka służy użytkownikom na miejscu wieloma salami czytelnianymi (7 sal z 400 miejscami). Udostępnia także pokoje pracy grupowej. W czytelniach wyłożone są

najnowsze roczniki czasopism (ok. tysiąc tytułów). Prawie 100.000 tomów książek jest w wolnym dostępie. Pozostałe zbiory znajdują się w magazynach zamkniętych. Zbiory opracowywane i udostępniane są w systemie PICA, do którego dostęp mają inne biblioteki w Landzie.

Online - Katalog (OPAC) obsługuje ponad 50 terminali.

UB/TIB współpracuje z wieloma bibliotekami w Niemczech i zagranicą, jest m.in. członkiem IFLA IATUL i LIBER. Jako narodowe centrum tłumaczeń jest także członkiem International Translations Centre (ITC) w Delft. Jako centralna placówka, służąca rozwojowi badań naukowych, finansowana jest z budżetu państwa i wielu landów.

W drugim dniu pobytu przemierzaliśmy ponad 300 km, by znaleźć się we Frakfurcie. W tym dniu przewidziano dla nas prezentację działalności firmy Swets, w jej frankfurckiej siedzibie. Pan Jarosław Burczyk dokonał prezentacji różnorodnych ofert tej firmy, służące jej klientom. Omówił zarówno odpłatne, jak i nieodpłatne usługi. Możliwości w zakresie systemów SwetScan oraz SwetsNet, dotychczasową ofertę w zakresie czasopism elektronicznych. Uczestnicy wycieczki (w większości klienci firmy) mieli okazję otrzymać dokładne informacje na temat prenumeraty czasopism i baz danych a także bezpośrednio wyjaśnić kwestie sporne z przedstawicielami firmy.

W ostatnim dniu nasza grupa miała okazję zwiedzić i poznać działalność Deutsche Bibliothek we Frankfurcie.

Jest to imponująca biblioteka (powstała w 1915 r. we Frankfurcie i 1911 w Lipsku), która pełni rolę biblioteki narodowej na terenie Niemiec. W roku ubiegłym kanclerz Kohl dokonał otwarcia nowego, imponującego rozmiarami gmachu dla tej biblioteki.

Jej powierzchnia w całości wynosi 19 tys. m², jedna kondygnacja - 9 300 m², a powierzchnia użytkowa wynosi 47 tys. m².

Do biblioteki tej (która ma 7 mln zbiorów) przynależą biblioteka w Lipsku (9 mln) oraz biblioteka muzyków w Berlinie.

Biblioteka ma 22 tys. użytkowników, z tego 60% stanowią studenci. Dzienna liczba użytkowników wynosi 1200, a dzienna liczba zamówień 1500. Użytkownicy muszą wnieść opłatę, w ramach której mogą korzystać z całej biblioteki.

(A.T.)

Konferencja w Łodzi

W dniach 22-23 czerwca br. odbyła się w Bibliotece Głównej Akademii Medycznej w Łodzi konferencja na temat: „Elektroniczne rozpowszechnianie informacji naukowej”.

Organizatorami konferencji była firma Lange & Springer oraz Biblioteka Główna Akademii Medycznej w Łodzi.

Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej reprezentowały: mgr Elżbieta Dudzińska i mgr Anna Tonakiewicz.

Przez dwa dni uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchać ciekawych wystąpień, związanych z utworzonymi lub tworzącymi się na Zachodzie konsorcjami bibliotek, które w przyszłości mogłyby stać się dobrym rozwiązaniem także dla wielu polskich bibliotek naukowych, zarówno w kwestii finansowej, jak i dobrego przepływu informacji.

Swoje doświadczenia przekazali bibliotekarze i przedstawiciele firm wydawniczych z Niemiec i Anglii. Bardzo interesujące rozwiązania na przyszłość przedstawił pan dr Henryk Hollender w referacie "Word Wide Lib? O konsorcjach bibliotecznych teraz i w przyszłości".

Na uwagę zasługiwał także referat dr Friedricha Frobena z Uniwersytetu Berlińskiego „Przekaz informacji on-line przy pomocy rozwiązań konsorcyjnych”.

Pani dr Evelinde Hutzler z Regenburga podzieliła się z uczestnikami konferencji swoimi doświadczeniami, w tworzeniu Elektronicznej Biblioteki Czasopism w Bibliotece Uniwersyteckiej w Regensburgu.

Bardzo interesujące było również wystąpienie Richarda Baggaley'a z Chichester, przedstawiciela firmy John Wiley & Sons, Inc., który omówił dodatkowe wartości i jakość kontroli czasopism w wersji elektronicznej. Pan Baggaley scharakteryzował m.in. serwisy swojej firmy, z których na szczególną uwagę zasługuje **Interscience**. Można z niego korzystać nieodpłatnie do końca tego roku. Interscience zawiera dostęp do 168 tytułów czasopism w wersji pełnotekstowej, lista czasopism jest interesująca (także dla naszej Uczelni), do końca roku firma planuje wprowadzenie kolejnych tytułów (ok.400).

Serwis dostępny jest pod adresem:

<http://www.interscience.wiley.com>

Szczegóły na ten temat znaleźć można na naszej stronie domowej (<http://www.bg.pw.edu.pl>)

Konferencja przebiegła w bardzo serdecznej atmosferze, a jej uczestnicy zgodzili się (w podsumowaniu obrad) z sugestią organizatorów, że w przyszłości także w Polsce, konsorcja między wydawcami i bibliotekami mogą stać się gwarancją otrzymania:

- pełnowartościowej informacji naukowej
- lepszej możliwości dofinansowania
- lepszej współpracy na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Konferencja łódzka jako pierwsza w kraju była transmitowana w całości w Internecie.

(A.T.)

Spotkanie Zespołu ds. systemów bibliotecznych

Z dnia 16 czerwca 1998 r. odbyło się zebranie Zespołu ds. Systemów Bibliotecznych. Omówiono stan realizacji prac, związanych z przygotowaniem zbiorów do udostępniania w nowych pomieszczeniach biblioteki i ich zaawansowanie w porównaniu do harmonogramu przyjętego na poprzednich spotkaniach Zespołu. Poruszono sprawę wprowadzenia układu tytułów czasopism wg nowego układu działowego i zaopiniowano zmiany w tym układzie (wnioskowane przez mgr S.Połotnickiego), jakie dla potrzeb czasopism muszą być wprowadzone (m.in. wprowadzenie działu interdyscyplinarnego). Kolejny ważny temat to regulamin wypożyczalni z wypożyczeniami krótkoterminowymi, referowany przez mgr J.Zaleskiego. Postulowano wprowadzenie wypożyczeń 3 książek na okres 2-3 dni i wprowadzenie kar w wysokości 5 zł i podwyższenie kary normalnej do 1 zł. Zasady te wymagają jeszcze dopracowania i konsultacji oraz uwzględnienia zmian w regulaminie biblioteki.

Na wniosek przewodniczącej zespołu, ze względu na dużą liczbę zablokowanych po skontrum egzemplarzy w APISie i irytację użytkowników wynikającą z zapisu przy nich *brak skontroly*, przyjęto szybki tryb rozwiązania tej przeciągającej się sprawy i podjęto decyzję popartą przez Dyрекcję Biblioteki Głównej o niezwłocznym wykreśleniu ich z Kanaba i APISa, a w następnej kolejności w inwentarzach przez Oddział Kontroli i Aktualizacji Zbiorów.

Obecni byli wszyscy członkowie zespołu.

(agaw)

Z wizytą w Bibliotece Sejmowej

W dniu 25.06.1998 r. pracownicy Oddziału Opracowania: mgr Danuta Łomża i mgr Małgorzata Wornbard, oraz Ośrodka Informatyzacji: mgr Grażyna Kiwała i Agata Wietecha odwiedzili Bibliotekę Sejmową. Interesowało nas przede wszystkim działanie systemu ALEPH, a przede wszystkim moduł katalogowania oraz możliwości systemu w zakresie przystosowania go do potrzeb użytkownika. Biblioteka Sejmowa pracuje w wersji systemu ALEPH 300.

System okazał się bardzo elastyczny pod wieloma względami. Daje m.in. możliwość wprowadzania danych w wybranym przez siebie formacie, czyli w naszym przypadku byłby to US MARC. Jest łatwy w użyciu tak

dla pracownika wprowadzającego dane, jak i dla użytkowników z tych danych korzystających.

ALEPH - zgodnie z tym, co już wcześniej słyszeliśmy - jest elastyczny również pod tym względem, że umożliwia samodzielne dostosowywanie wielu modułów do potrzeb konkretnej biblioteki (podobnie do użytkowanego przez nas wiele lat ISISu), np. pod względem formatowania wszelkiego rodzaju wydruków lub ekranów.

Wizyta umożliwiła poznanie działania różnych modułów systemu ALEPH i jego funkcjonowanie w dużej bibliotece.

(G.K.)

Przetarg

Zgodnie z przepisami Ustawy o zamówieniach publicznych, Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej rozpoczęła procedurę przetargu nieograniczonego na prenumeratę zagranicznych czasopism i baz danych w 1999 roku. Ogłoszenie o przetargu ukazało się w Biuletynie Urzędu Zamówień Publicznych nr 121 z 10 lipca br. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 24 sierpnia. Oceny złożonych ofert dokona Komisja Przetargowa w składzie: mgr inż. Stanisław Dragan - Kierownik Samodzielnej Sekcji Zamówień Publicznych, Ewa Araszkiewicz, mgr Elżbieta Dudzińska - Dyrektor BG PW, Mirosław Rustecki oraz Teresa Sawicka.

(S.P.)

Zalanie pomieszczeń piwnicznych

W wyniku opadów w dn. 24.07.br. nastąpiło zalanie pomieszczeń piwnicznych, przeznaczonych wg projektu na magazyny Biblioteki Głównej. W niektórych pomieszczeniach znajdowały się już książki i czasopisma, które przeniesiono z adaptowanych obecnie pomieszczeń na parterze w Gmachu Głównym.

Woda spowodowała zniszczenie około 120 zeszytów czasopism i około 400 książek, oraz zawilgocenie ścian, drzwi, futryn i podłogi.

(E.D.)

Biblioteka Główna nieczynna

W związku z trwającymi pracami budowlanymi w pomieszczeniach Czytelni i Wypożyczalni Studenckiej, Biblioteka Główna w okresie wakacji jest nieczynna.

Z przykrością informujemy, że w związku z przesunięciem się terminu oddania nowych pomieszczeń w nadbudowie, nie posiadania realnego harmonogramu prac budowlanych oraz trudnościami finansowymi, dyrekcja Biblioteki Głównej nie może określić terminu otwarcia agend usługowych dla użytkowników.

Biblioteka Główna ze swej strony dokłada starań, aby umożliwić użytkownikom w możliwie najkrótszym czasie dostęp do zbiorów i korzystanie ze statutowych usług Biblioteki Głównej.

(E.D.)

Uczczenie pamięci Pani Grażyny

W dniu Imienin Śp. Pani mgr inż. Grażyny Lipińskiej 26.07. zapalone zostały znicze i złożone kwiaty na Jej grobie na cmentarzu.

Z prasy fachowej

Bibliotekarz 4/1998

- *Wojciechowski Jacek*: W kręgu informacji i nieinformacji.

Streszczenie:

Informacja i nieinformacja - fikcyjna jest literatura i cała sztuka: tam nie ma informacji - informacja daje się ustrukturalizować według schematu binarnego, nieinformacja takiej strukturalizacji nie podlega - pożytki z informacji i nieinformacji - nowe mity.

- *Dobrzyńska-Lankosz Ewa, Padziński Andrzej*: Stan prac nad projektem utworzenia Wspólnego Katalogu Bibliotek Naukowych (WuKA).

Streszczenie:

Geneza i stan bazy centralnej Kartoteki Hasel Wzorcowych - Centralna Kartoteka Tytułów Czasopism - bazy lokalne - cele i założenia bazy wspólnego katalogu -

zagadnienia poprawności i jednolitości - czynne i bierne uczestnictwo we wspólnym katalogu.

- *Topolska Kamila, Welk Monika*: Zautomatyzowany katalog przedmiotowy WiMBP w Słupsku - pierwsze kroki.

Streszczenie:

Początki katalogu - różnice pomiędzy opisem przedmiotowym "Przewodnika Bibliograficznego" i katalogu WiMBP - własne modyfikacje.

Bibliotekarz 5/1998

- *Suchojad Henryk*: Jak biblioteki akademickie mogą służyć integracji Polski ze Wspólnotami Europejskimi.

Streszczenie:

Biblioteki akademickie wobec perspektywy unijnej - potrzeba odejścia od biernego uczestnictwa studentów w procesie dydaktycznym - pożądane właściwości działania biblioteki akademickiej - integracja z otoczeniem i potrzeba rozwijania nowych usług.

- *Turowska Teresa*: Nowe tablice UKD.

Charakterystyka nowych tablic UKD - najważniejsze zmiany UKD w stosunku do tablic FID 667.

Przegląd biblioteczny 1/1998

- *Wojciechowski Jacek*: Z problemów organizacji zasobów bibliotecznych.

Z treści:

"... w sieci bibliotek tej samej uczelni konieczna jest ścisła i sformalizowana współpraca w zakresie gromadzenia i selekcji zbiorów: trzeba porozdzielać stosowane specjalizacje dziedzinowe, zaś biblioteka główna musi mieć głos decydujący. Bezpośrednio powinny współpracować agendy gromadzenia tych bibliotek, wspólnie wykorzystując porady ekspertów. No i koniecznie trzeba wykluczyć sytuacje (bynajmniej nie rzadkie), kiedy to biblioteki wydziałowe lub instytutowe odmawiają obsługi pracowników nauki oraz studentów tej samej uczelni, tyle że z innych kierunków"

- *Dunin Janusz*: W sprawie aktualnych problemów gromadzenia bibliotecznego.
- *Żmigrodzki Zbigniew*: "Obyś zbiory gromadził" - dylematy czasu obecnego.

(A.W.)

Forum Książki 2(13).1998

- *Jazdon Artur*: O zarządzaniu zbiorami.

Streszczenie:

Problemy selekcji w bibliotekach naukowych z wyraźnym podkreśleniem tendencji kształtowania polityki w tym zakresie w skali kraju.

Forum Akademickie 5/1998

- Biblioteka Główna Politechniki Świętokrzyskiej. Inwestycje

(E.D.)

Sprostowanie artykułu w "Forum Akademickim"

E.Dudzińska: Uzasadnione obawy. *Forum Akademickie* 1998 nr 6 s.50.

(Sprostowanie autorki:)

Bez uzgodnienia zmieniono tytuł z "Zagrozenia dla bibliotekarzy ... czy dla użytkowników bibliotek"; opuszczono akapit dotyczący informacji o spotkaniu w dn. 18.03., zorganizowanym z inicjatywy Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych w Poznaniu, na które autorka powołuje się w tekście; opuszczono wyrazy uznania dla Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, świadczące o jej roli w pomocy bibliotekom i nie zamieszczono informacji, że baza danych, o której wspomina autorka to: "Wykaz czasopism naukowych i innych nośników informacji naukowej importowanych do Polski".

